

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Geografia
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkuszy</i>	MGEP-R0-100, MGEP-R0-200, MGEP-R0-300, MGEP-R0-700, MGEP-R0-K00, MGEP-R0-K02, MGEU-R0-100, MGEU-R0-200
<i>Termin egzaminu:</i>	15 maja 2025 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	27 czerwca 2025 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2025 ¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk [...] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych [...]. Zakres podstawowy 1. Korzystanie z [...] map [...] [i] fotografii [...] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. XIV.7) Zdający identyfikuje cechy sieci rzecznej Polski.

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Kondracka Przełęcz (Kondracka)

0°–90°

nie przebiega

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

Zadanie 2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>11. Analizowanie [...] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem [...] map ogólnogeograficznych [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>1. Korzystanie z [...] map [...] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.</p> <p>8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej [...] w celu wnioskowania o zjawiskach i procesach geograficznych.</p>	<p>Zakres podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.</p>

Zasady oceniania

2 pkt – poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik.

1 pkt – poprawny sposób obliczenia.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Przykład zapisu obliczeń:

$$\frac{55\,000}{2\,500} = \frac{x}{2,9\text{ cm}}$$

$$2\,500 x = 2,9\text{ cm} \cdot 55\,000$$

$$x = 63,8\text{ cm}$$

Odpowiedź: 63,8 cm

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...].</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>XIII.3) Zdający przedstawia specyficzne cechy środowiska przyrodniczego [...] Bieszczad [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.</p>

<p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej. 11. Analizowanie [...] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem [...] map ogólnogeograficznych [...].</p>	<p>VI.3) Zdający identyfikuje czynniki wpływające na piętrowe zróżnicowanie roślinności [...].</p>
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 4.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [i] regionalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie [...] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem [...] map ogólnogeograficznych i tematycznych.</p>	<p>Zakres rozszerzony V.1) Zdający rozumie zasady ustalania wieku względnego i bezwzględnego skał [...]. V.3) Zdający [...] klasyfikuje skały [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. V.4) Zdający rozpoznaje wybrane rodzaje skał [...].</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna różnica w budowie geologicznej obu obszarów.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- W polu D1 występują młodsze skały niż w polu B6.
- Skały trzonu krystalicznego w polu B6 są starsze niż skały osadowe w polu D1.

- W polu B6 występują skały paleozoiczne, a w polu D1 – kenozoiczne.
- W polu B6 występują skały paleozoiczne, a w polu D1 – skały z oligocenu i eocenu.

Zadanie 4.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [i] regionalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 11. Analizowanie [...] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem [...] map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony V.3) Zdający [...] klasyfikuje skały [...]. V.5) Zdający charakteryzuje zjawisk[o] krasowienia [...]. XIII.2) Zdający [...] wykazuje związki między [...] elementami [środowiska przyrodniczego Tatr]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. V.3) Zdający charakteryzuje główne procesy zewnętrzne modelujące powierzchnię Ziemi [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A2

Zadanie 5. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie [...] zjawisk i procesów geograficznych. 5. [...] formułowanie hipotez [...]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej. 11. Analizowanie [...] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem [...] map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.1) Zdający rozumie zasady ustalania wieku względnego i bezwzględnego skał [...]. V.9) Zdający wyjaśnia wpływ procesów geologicznych na powstanie głównych struktur tektonicznych i ukształtowanie powierzchni ziemi na wybranych przykładach. XIII.2) Zdający [...] wykazuje związki między [...] elementami [środowiska przyrodniczego Tatr] [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do przebiegu procesu, o którym świadczy sytuacja na przekroju geologicznym.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Procesy tektoniczne doprowadziły do oderwania skał paleozoicznych od podłoża i przemieszczenia ich z południa na północ.
- Skały paleozoiczne zostały oderwane od trzonu krystalicznego i nasunięte na stok Ciemniaka (w wyniku ruchów fałdowych).
- Skały paleozoiczne zostały odkłute od podłoża i przemieszczone na skutek nasuwania się płaszczowin.

Uwaga:

Nie uznaje się odpowiedzi odnoszących się wyłącznie do obecności fałdów (płaszczowin, nasunięć).

Zadanie 6. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 11. Analizowanie [...] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem [...] map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. V.3) Zdający charakteryzuje główne procesy zewnętrzne modelujące powierzchnię Ziemi (erozja, transport, akumulacja) oraz skutki rzeźbotwórczej działalności [...] lodowców górskich [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do łączenia się lodowców.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- W miejscach, gdzie łączą się lodowce górskie, dochodzi do akumulacji materiału skalnego w postaci moreny środkowej.
- Morena środkowa powstaje w wyniku połączenia się moren bocznych dwóch sąsiednich lodowców.

Zadanie 7.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.</p> <p>6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>II.3) Zdający wyjaśnia występowanie faz Księżyca [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>II.2) Zdający [...] charakteryzuje [...] następstwa [ruchów Ziemi].</p>

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PF

Zadanie 7.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej [...] w celu wnioskowania o zjawiskach i procesach geograficznych.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>II.2) Zdający wyznacza współrzędne geograficzne dowolnego punktu na powierzchni Ziemi na podstawie wysokości górowania Słońca w dniach równonocy [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>II.2) Zdający [...] charakteryzuje [...] następstwa [ruchów Ziemi].</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawny sposób obliczenia i poprawne uzupełnienie zdania.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Przykład zapisu obliczeń:

$$h_{gS} = 90^\circ - \varphi$$

$$\varphi = 90^\circ - h_{gS}$$

$$\varphi = 90^\circ - 80^\circ 30'$$

$$\varphi = 9^\circ 30'$$

Odpowiedź: 9°30' S

Zadanie 8. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie [...] zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.3) Zdający klasyfikuje skały, przedstawia genezę skał [...] osadowych [...]. Zakres podstawowy V.4) Zdający rozpoznaje wybrane rodzaje skał [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B1

Zadanie 9. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.8) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów geologicznych na Ziemi [...]. Zakres podstawowy

<p>2. Analizowanie [...] zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.</p> <p>4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...].</p> <p>6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.</p> <p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.</p>	<p>V.1) Zdający [...] wyjaśnia wpływ [ruchu płyt litosfery] na genezę procesów endogenicznych.</p>
--	--

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne zjawiska lub procesy.

1 pkt – dwa poprawne zjawiska lub procesy.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Zjawiska wulkaniczne.
- Powstawanie gór.
- Powstawanie rowu oceanicznego (tektonicznego).
- Podsuwanie się oceanicznej płyty litosfery pod kontynentalną (subdukcja).

Zadanie 10.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.</p> <p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>IV.4) Zdający [...] opisuje cechy ustrojów rzecznych [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów.</p> <p>IV.4) Zdający wyjaśnia zróżnicowanie sieci rzecznej na Ziemi.</p>

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uwarunkowanie wartości najwyższych przepływów obu rzek oraz inne poprawne uwarunkowanie najwyższych przepływów Indusu.

1 pkt – poprawne uwarunkowanie wartości najwyższych przepływów obu rzek albo inne poprawne uwarunkowanie najwyższych przepływów Indusu.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Wspólne uwarunkowanie wartości najwyższych przepływów:

Topnienie śniegów i lodowców górskich w źródłowych odcinkach każdej z rzek.

Uwarunkowanie wartości najwyższych przepływów Indusu (inne niż wskazane powyżej):

Intensywne opady deszczu w okresie monsunu letniego.

Zadanie 10.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy IV.4) Zdający wyjaśnia zróżnicowanie sieci rzecznej na Ziemi.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 11. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XIII.1) Zdający [...] wyjaśnia wpływ procesów [...] zewnętrznych na ukształtowanie powierzchni głównych jednostek fizycznogeograficznych Polski. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].

	XIV.7) Zdający identyfikuje cechy sieci rzecznej Polski.
--	--

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Pilica

Narew

Warta

Zadanie 12. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej, krajowej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 7. [...] wartościowanie zachowań i działalności człowieka w środowisku geograficznym. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej. 9. Prognozowanie przemian zachodzących w środowisku przyrodniczym i społeczno-gospodarczym.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...]. XIII.2) Zdający ocenia wpływ wielkich inwestycji hydrologicznych na środowisko geograficzne.

Zasady oceniania

3 pkt – cztery poprawne argumenty zawierające powiązania przyczynowo-skutkowe.

2 pkt – trzy poprawne argumenty zawierające powiązania przyczynowo-skutkowe.

1 pkt – dwa poprawne argumenty zawierające powiązania przyczynowo-skutkowe.

albo

– cztery poprawne argumenty bez uwzględnienia powiązań przyczynowo-skutkowych.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Pozytywny wpływ na gospodarkę Etiopii:

- Produkcja w elektrowni wodnej (taniej) energii elektrycznej, która przyczyni się do zaspokojenia potrzeb kraju lub dostarczy dochodów z eksportu tego produktu.

- Nawadnianie upraw trzciny cukrowej przyczyni się do wzrostu produkcji cukru na potrzeby mieszkańców kraju lub na eksport.
- Skierowanie wody na uprawy bawełny w dorzeczu Omo może przyczynić się do rozwoju przemysłu tekstylnego w Etiopii.
- Wzrost produkcji energii elektrycznej zwiększy PKB kraju.

Negatywny wpływ inwestycji na środowisko przyrodnicze dorzecza Omo lub Jeziora Rudolfa:

- Nawadnianie plantacji przyczyni się do zmniejszenia przepływu wody w Omo.
- Zmniejszenie przepływu wody w Omo może doprowadzić do obniżenia poziomu wody w Jeziorze Rudolfa (zaburzenie stosunków wodnych).
- Mniejszy dopływ wody z rzeki Omo do Jeziora Rudolfa spowoduje wzrost jego zasolenia.
- Zmiana zasolenia Jeziora Rudolfa spowoduje wyginięcie niektórych roślin lub zwierząt.
- Wahania poziomu wody w zbiorniku mogą przyczynić się do powstania osuwisk.
- Intensywne nawożenie plantacji może przyczynić się do zanieczyszczenia rzeki oraz zmiany fauny i flory w Omo i w Jeziorze Rudolfa.
- Powódź powstała w wyniku pęknięcia tamy może spowodować zmiany w środowisku przyrodniczym.

Negatywny wpływ na gospodarkę dorzecza Omo lub Jeziora Rudolfa:

- Ustanie/zmniejszenie wylewów rzeki użyźniających pola uprawne może spowodować upadek miejscowego, tradycyjnego rolnictwa.
- Zmiany w środowisku przyrodniczym wywołane zaburzeniem rytmu przepływów w Omo mogą przyczynić się do utraty walorów turystycznych parku narodowego i zmniejszenia dochodów z turystyki.
- Zmniejszenie populacji ryb w Omo i w Jeziorze Rudolfa spowoduje ograniczenie połowów.
- Powódź powstała w wyniku pęknięcia tamy spowoduje straty w gospodarce lokalnej.

Zadanie 13.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz różnicowania przyrodniczego [...] świata.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>III.6) Zdający rozpoznaje strefę klimatyczną i typ klimatu na podstawie rocznego przebiegu temperatury powietrza i sum opadów atmosferycznych.</p> <p>III.7) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych.</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

B

Zadanie 13.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...]. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy IV.3) Zdający objaśnia [...] układ powierzchniowych prądów morskich [...].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PF

Zadanie 13.3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.7) Zdający przedstawia przykłady ograniczeń w zakresie zagospodarowania

<p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...]. 7. Waloryzowanie zjawisk i procesów przyrodniczych [...]. Zakres podstawowy 1. Korzystanie z [...] fotografii [...] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.</p>	<p>terenu wynikające z [...] rzeźby i grawitacyjnych ruchów masowych.</p>
---	---

Zasady oceniania

1 pkt – dwa poprawne przyrodnicze ograniczenia, inne niż odnoszące się do wód powierzchniowych.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Obecność wzniesień terenu.
- Znaczne deniwelacje terenu.
- Zalesienie stoków.
- Grawitacyjne ruchy masowe.
- Płytkie występowanie wód podziemnych.

Zadanie 14. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 11. Analizowanie zjawisk [...] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.</p>	<p>Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. III.2) Zdający przedstawia charakterystyczne zmiany pogody w czasie przemieszczania się frontów atmosferycznych [...]. III.7) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych. Zakres podstawowy III.4) Zdający analizuje mapę synoptyczną [...].</p>

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie uwzględniające termikę i przemieszczanie się dwóch mas powietrza.

1 pkt – odpowiedź uwzględniająca termikę.

albo

– odpowiedź uwzględniająca przemieszczanie się dwóch mas powietrza (np. *wypychanie jednej masy powietrza przez drugą*).

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Chłodne (cięższe) powietrze wsuwa się / podsuwa się pod zalegające wcześniej powietrze cieplejsze (rzadsze) i wypycha je do góry (zachodzi wymuszona konwekcja). Ciepłe powietrze unosi się i ochładza, a następnie osiąga temperaturę punktu rosy. Wtedy zawarta w nim para wodna kondensuje i powstają chmury.

Zadanie 15. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. Zakres podstawowy 1. Korzystanie z [...] fotografii [...] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy V.3) Zdający charakteryzuje główne procesy zewnętrzne modelujące powierzchnię Ziemi (erozja, transport, akumulacja) oraz skutki rzeźbotwórczej działalności [...] wiatru [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne podobieństwo oraz różnica.

1 pkt – poprawne podobieństwo albo różnica.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Podobieństwo:

- Czynnikiem rzeźbotwórczym, przyczyniającym się do ich powstania, jest wiatr (są formami eolicznymi).
- W powstawaniu obu form bierze udział piasek.
- Ich powstawaniu sprzyja obecność terenów suchych (ubogich w roślinność).

Różnica:

- Formy przedstawione na fotografii A powstają na skutek akumulacji (budującej działalność wiatru), a forma na fotografii B powstaje na skutek korazji (niszczącej działalność wiatru).
- Wydmy powstają w wyniku akumulacji, a grzyby skalne w wyniku erozji.

Uwaga:

W przypadku grzyba skalnego uznaje się również odpowiedzi odnoszące się do różnej odporności warstw na procesy niszczenia.

Zadanie 16. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego świata.</p> <p>7. Waloryzowanie zjawisk i procesów przyrodniczych [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>1. Korzystanie z [...] fotografii [...] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>VI.1) Zdający rozpoznaje typ gleby i wnioskuje o przydatności rolniczej na podstawie obserwacji profilu glebowego [...].</p>

Zasady oceniania

2 pkt – poprawna nazwa gleby i poprawna odpowiedź odnosząca się do cechy gleby.

1 pkt – poprawna nazwa gleby.

albo

– poprawna odpowiedź odnosząca się do cechy gleby.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D.

Przykładowe odpowiedzi:

- Małej zawartości substancji organicznych w warstwie przypowierzchniowej (a uprawa buraka cukrowego wymaga wysokiej zawartości próchnicy).

- Występowania poziomu bielcowania / wymywania związków organicznych przez wodę opadową (ogranicza to zawartość próchnicy potrzebnej do uprawy buraka cukrowego).
- Obecności piasków o niskiej zdolności retencjonowania wody (a gleby przeznaczone pod uprawę buraka cukrowego powinny wykazywać dużą zdolność magazynowania wody).

Zadanie 17. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] regionalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 2. Analizowanie i wyjaśnianie [...] zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego [...] świata.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XXIII.1) Zdający wskazuje na mapie świata najbiedniejsze [...] państwa oraz charakteryzuje ich główne problemy społeczno-gospodarcze [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...]. X.3) Zdający wyjaśnia zasięg geograficzny głównych upraw i chowu zwierząt na świecie.

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Somalia

Afganistan

Madagaskar

Zadanie 18. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów.

<p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.</p>	<p>XV.2) Zdający analizuje strukturę demograficzną ludności Polski na podstawie [...] piramidy wieku i płci. XXI.1) Zdający charakteryzuje problemy demograficzne w skali [...] krajowej [...].</p>
--	--

Zasady oceniania

- 2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
- 1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
- 0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FFP

Zadanie 19. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.</p>	<p>Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XXI.1) Zdający charakteryzuje problemy demograficzne w skali [...] krajowej (starzenie demograficzne [...]), podając ich [...] skutki. XXI.2) Zdający formułuje hipotezy dotyczące wpływu procesów starzenia się ludności na życie społeczne i gospodarkę [...].</p>

Zasady oceniania

- 1 pkt – poprawna odpowiedź.
- 0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

Zadanie 20. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>7. Waloryzowanie zjawisk i procesów przyrodniczych oraz wartościowanie zachowań i działalności człowieka w środowisku geograficznym.</p> <p>10. Wykorzystanie narzędzi GIS w analizie i prezentacji danych przestrzennych.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk [...] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>XIV.3) Zdający dokonuje oceny wartości przyrodniczych i kulturowych oraz stanu zachowania krajobrazu (harmonijny, przekształcony, zdegradowany).</p> <p>XIV.4) Zdający podaje przykłady działań służących zachowaniu walorów krajobrazów przyrodniczych i kulturowych oraz zapobieganiu ich degradacji.</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>X.5) Zdający wykazuje znaczenie przyrodnicze, społeczne i gospodarcze lasów.</p>

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne argumenty.

1 pkt – dwa poprawne argumenty.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Tereny leśne (tereny zieleni, obszary wokół zbiorników wodnych) stanowią miejsce rekreacji dla mieszkańców miasta.
- Tereny leśne sprzyjają retencji wód.
- W przypadku powodzi zalane zostaną tereny zieleni, a nie – tereny zabudowane.
- Latem topoklimat terenów leśnych charakteryzuje się niższą temperaturą w porównaniu z terenami zabudowanymi.
- Obecność terenów leśnych poprawia estetykę krajobrazu.
- Obszary leśne poprawiają jakość powietrza w mieście (produkują tlen, zmniejszają ilość zanieczyszczeń) i tłumią hałas.
- Obecność terenów leśnych i zbiorników wodnych sprzyja bioróżnorodności.

Uwaga:

Uznaje się również odpowiedzi odnoszące się do edukacji ekologicznej lub historycznej mieszkańców.

Zadanie 21. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p> <p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>VIII.5) Zdający wyróżnia fazy urbanizacji [...].</p> <p>XV.6) Zdający identyfikuje cechy indywidualne wybranych miast w Polsce [...].</p> <p>XVI.5) Zdający [...] przedstawia [...] cele [rewitalizacji] [...].</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B1

Zadanie 22. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie [...] zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>VIII.1) Zdający wskazuje obszary koncentracji ludności i małej gęstości zaludnienia oraz określa czynniki i prawidłowości w zakresie rozmieszczenia ludności świata.</p>

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne przyporządkowania.

1 pkt – dwa poprawne przyporządkowania.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Kraj	Opis (wpisz literę)
Algieria	B
Nigeria	A
RPA	D

Zadanie 23. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi.</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska [...] społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa, przedstawia ich uwarunkowania [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel [...].</p>

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne argumenty odnoszące się do Australii i Belgii.

1 pkt – poprawny argument odnoszący się do Australii albo Belgii.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Australia:

- Część Australii leży na obszarze charakteryzującym się deficytem wody, o niekorzystnych warunkach hydrologicznych dla uprawy pszenicy.
- Część Australii leży w klimacie kontynentalnym strefy klimatów zwrotnikowych, niekorzystnym dla uprawy pszenicy.
- Część Australii leży w klimacie charakteryzującym się małymi opadami (dużym nasłonecznieniem sprzyjającym suszy), niekorzystnym dla uprawy pszenicy.
- Niska żyzność gleb na obszarach pustynnych i półpustynnych nie sprzyja wysokim plonom pszenicy.

Belgia:

- W Belgii stosuje się intensywne nawożenie w celu uzyskania wysokich plonów.
- W Belgii intensywność produkcji rolniczej jest wysoka.
- W Belgii wysoka mechanizacja sprzyja uzyskiwaniu wysokich plonów.

Zadanie 24.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>XIX.1) Zdający wykazuje związki kierunków produkcji rolnej, w tym struktury upraw [...] z klimatem, ukształtowaniem powierzchni, żyznością gleb i zasobami wodnymi.</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>XV.7) Zdający wskazuje obszary o najkorzystniejszych warunkach dla rozwoju rolnictwa [...].</p>

Zasady oceniania

2 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

1 pkt – jedna poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

opolskie

lubuskie

Zadanie 24.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>XIX.1) Zdający wykazuje związki kierunków produkcji rolnej, w tym struktury upraw [...] z klimatem, ukształtowaniem powierzchni, żyznością gleb i zasobami wodnymi.</p> <p>Zakres podstawowy</p>

<p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.</p>	<p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>XV.7) Zdający wskazuje obszary o najkorzystniejszych warunkach dla rozwoju rolnictwa [...].</p>
---	---

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do uwarunkowania przyrodniczego.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- W województwie kujawsko-pomorskim wysokim plonom zbóż sprzyja występowanie żyznych gleb (czarnych ziem).
- W województwie podlaskim wysoki udział gleb niskich klas bonitacyjnych, takich jak bielicowe i bagienne, nie sprzyja wysokim plonom zbóż.
- W województwie kujawsko-pomorskim wysokim plonom zbóż sprzyjają lepsze warunki termiczne.
- Województwo podlaskie charakteryzuje się najkrótszym (poza obszarem gór) okresem wegetacyjnym w Polsce.

Zadanie 25.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] regionalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie [...] zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego [...] świata.</p> <p>4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących [...] wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych [...].</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa, przedstawia ich uwarunkowania oraz wyróżnia główne cechy regionów rolniczych na świecie.</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>X.1) Zdający wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych [...] na rozwój rolnictwa na świecie.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 25.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] regionalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 2. Analizowanie i wyjaśnianie [...] zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego [...] świata. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa, przedstawia ich uwarunkowania oraz wyróżnia główne cechy regionów rolniczych na świecie. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...]. X.1) Zdający wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych [...] na rozwój rolnictwa na świecie. X.3) Zdający wyjaśnia zasięg geograficzny głównych upraw [...].

Zasady oceniania

2 pkt – dwa poprawne przyporządkowania w obu wierszach w tabeli.

1 pkt – dwa poprawne przyporządkowania w jednym wierszu w tabeli.

albo

– po jednym poprawnym przyporządkowaniu w obu wierszach w tabeli.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

burak cukrowy, soja

bawełna, trzcina cukrowa

Zadanie 26. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p> <p>4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska [...] społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>XIX.2) Zdający wyjaśnia związki między występowaniem surowców mineralnych a [...] strukturą towarową handlu zagranicznego.</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów.</p> <p>IX.3) Zdający analizuje strukturę [...] międzynarodowej wymiany towarowej [...].</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do innego uwarunkowania niż eksploatacja surowców mineralnych.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Korea Południowa jest krajem o większym udziale przemysłu high-tech niż Brazylia (dlatego w strukturze eksportu większy udział niż w Brazylii mają produkty wysoko przetworzone, np. maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy oraz chemikalia).
- Korea Południowa jest krajem o wyższym udziale przemysłu w strukturze PKB (co sprzyja wyższemu udziałowi maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego oraz chemikaliów i produktów przetwórstwa przemysłowego niż w strukturze eksportu Brazylii).
- Cechą charakterystyczną Brazylii (w przeciwieństwie do Korei Południowej) jest występowanie wysokotowarowego rolnictwa plantacyjnego, którego produkty (kawa) są przeznaczane na eksport.
- Brazylia jest krajem o wyższym udziale rolnictwa w strukturze PKB (co sprzyja wyższemu udziałowi towarów rolno-spożywczych niż w strukturze eksportu Korei Południowej).
- Korea Południowa jest jednym z krajów nowo uprzemysłowionych (nastawionym na produkcję wyrobów przemysłowych na eksport, co przekłada się na strukturę eksportu).
- Wysoki popyt na rynkach zagranicznych na produkty high-tech z Korei Południowej (przyczynia się do wysokiego udziału maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego w strukturze eksportu tego kraju).
- Korea Południowa (w porównaniu z Brazylią) ma mniejsze nadwyżki żywności, przeznaczane na eksport.

Zadanie 27.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [i] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p> <p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>V.1) Zdający rozumie zasady ustalania wieku względnego i bezwzględnego skał oraz wydarzeń geologicznych.</p> <p>V.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne i przyrodnicze w dziejach Ziemi [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>XIV.2) Zdający wyróżnia [...] główne jednostki geologiczne występujące na obszarze Polski.</p> <p>XIV.3) Zdający charakteryzuje [...] rozmieszczenie głównych zasobów surowców mineralnych Polski [...].</p>

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 27.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p> <p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>XIV.4) Zdający dokonuje oceny [...] stanu zachowania krajobrazu [...].</p> <p>XVI.1) Zdający analizuje wpływ przedsiębiorstwa przemysłowego [...] na środowisko przyrodnicze [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>XIII.4) Zdający wyjaśnia wpływ górnictwa na środowisko przyrodnicze na przykładzie odkrywkowych i głębinowych kopalni w Polsce [...].</p>

10. Wykorzystanie narzędzi GIS w analizie i prezentacji danych przestrzennych. 11. Analizowanie zjawisk [...] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź z uzasadnieniem odnoszącym się do głębinowej metody eksploatacji.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

nie

Przykładowe uzasadnienie:

Rudy miedzi i srebro (surowce z serii złożowej zaznaczonej na przekroju geologicznym) są eksploatowane metodą głębinową.

Zadanie 27.3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p> <p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.</p> <p>10. Wykorzystanie narzędzi GIS w analizie i prezentacji danych przestrzennych.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk [...] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>XIV.4) Zdający dokonuje oceny [...] stanu zachowania krajobrazu [...].</p> <p>XVI.1) Zdający analizuje wpływ przedsiębiorstwa przemysłowego [...] na środowisko przyrodnicze [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>XIII.4) Zdający wyjaśnia wpływ górnictwa na środowisko przyrodnicze na przykładzie odkrywkowych [...] kopalni w Polsce [...] i dostrzega konieczność rekultywacji terenów pogórnicznych.</p>

Zasady oceniania

- 1 pkt – podanie sposobu rekultywacji lub zagospodarowania jednej formy terenu.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Zalesienie (pokrycie roślinnością).
- Stworzenie obszaru rekreacyjnego (np. z wyciągami narciarskimi, trasami rowerowymi lub pieszymi, infrastrukturą dla paralotni).
- Powstanie farmy wiatrowej lub fotowoltaicznej.

Zadanie 28.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie [...] procesów geograficznych [...]. 7. [...] wartościowanie zachowań i działalności człowieka w środowisku geograficznym. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów. XI.5) Zdający ocenia [...] zmiany bilansu energetycznego świata i Polski [...].

Zasady oceniania

- 1 pkt – dwie poprawne zmiany.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Zmniejszenie udziału produkcji energii elektrycznej z węgla kamiennego i węgla brunatnego.
- Wzrost udziału gazu ziemnego, relatywnie ekologicznego, w produkcji energii elektrycznej.
- Zwiększenie udziału źródeł odnawialnych (w strukturze produkcji energii elektrycznej).
- Zwiększenie udziału energii wiatru.

Zadanie 28.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie [...] zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata. 5. [...] formułowanie hipotez [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów. XI.4) Zdający [...] porównuje strukturę produkcji energii w Polsce ze strukturą w innych krajach [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B2

Zadanie 29. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] regionalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 2. Analizowanie i wyjaśnianie [...] zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego [...] świata. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy XII.2) Zdający wyjaśnia znaczenie usług komunikacyjnych (transportu i łączności), [...] oraz handlowej wymiany towarowej w rozwoju społeczno-gospodarczym świata.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 30. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych [...] [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata. 5. [...] formułowanie hipotez [...]. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XV.11) Zdający analizuje [...] zróżnicowanie sieci transportu w Polsce [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...]. I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe [...]. XII.1) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie sektora usługowego. XII.3) Zdający [...] charakteryzuje uwarunkowania [...] rozwoju [rodzajów transportu] [...] w Polsce.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawna przyczyna przyrodnicza i poprawna przyczyna gospodarcza.

1 pkt – poprawna przyczyna przyrodnicza albo poprawna przyczyna gospodarcza.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Przyczyna przyrodnicza:

- Nieduża głębokość polskich rzek.
- Duże wahania poziomu wód w ciągu roku.
- Występowanie niżówek.
- Nieuregulowanie biegu rzek.
- Występowanie zlodzenia rzek.

Przyczyna gospodarcza:

- Konkurencja transportu samochodowego zapewniającego przewóz „od drzwi do drzwi”.
- Wysokie koszty utrzymania rzecznych szlaków transportowych.
- Długi czas przewozu transportem wodnym śródlądowym.
- Niski eksport węgla kamiennego.

Zadanie 31. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi.</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>VII.1) Zdający posługuje się mapą polityczną świata do analizy procesów społeczno-ekonomicznych.</p> <p>VII.4) Zdający analizuje zróżnicowanie przestrzenne państw świata pod względem wskaźników rozwoju – PKB na jednego mieszkańca [...].</p> <p>VII.5) Zdający porównuje strukturę PKB państw znajdujących się na różnym poziomie rozwoju [...].</p>

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uszeregowanie państw według dwóch kryteriów.

1 pkt – poprawne uszeregowanie państw według jednego kryterium.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Indie, Turcja, Japonia

Japonia, Turcja, Indie